

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudcem JUDr. Tomášem Švecem, Ph.D., v právní věci

žalobce: **B. P.**, narozený dne X. X. X
bytem X
zastoupen JUDr. Veronikou Pupalovou, advokátkou,
se sídlem Májová 606/35, 350 02 Cheb

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne X. X. X, evidované pod č. j. OAM-X/DO-X, pro nepřijatelnost

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému se náhrada nákladů řízení nepřiznává.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal určení, že zásah žalovaného, kterým mu vrátil žádost jako nepřijatelnou podle zákona č. 65/2022 Sb., o některých opatřeních v souvislosti s ozbrojeným konfliktem na území Ukrajiny

vyvolaných invazí vojsk Ruské federace (dále jen „Lex Ukrajina“), byl nezákonný. Zároveň navrhl, aby soud zakázal žalovanému pokračovat v porušování práva žalobce na dočasnou ochranu a přikázal mu obnovit stav před vrácením žádosti jako nepřijatelné. Žalovaný vyhodnotil žádost jako nepřijatelnou, protože žalobce, byť je Ukrajincem, není podle žalovaného osobou podle § 3 Lex Ukrajina, když ke dni 24. 2. 2022 nepobýval na území Ukrajiny, a současně je držitelem dočasné ochrany v jiném státě EU nebo Schengenského prostoru (ve X X) a bylo učiněno prohlášení podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina.

II. Podstatný obsah žaloby

2. Žalobce předně konstatoval, že splňuje podmínky pro udělení dočasné ochrany v ČR, jeho žádost by proto neměla být vyhodnocena jako nepřijatelná. Žalobci byla udělena dočasná ochrana v jiném členském státě Evropské unie, a to konkrétně ve X X, podle ust. § 3 odst. 3 zákona Lex Ukrajina, a tudíž žalovaný posoudil žádost žalobce jako nepřijatelnou a žádost vrátil podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina.
3. Žalobce konstatoval, že v „učiněném prohlášení Ministerstva Vnitra“, jež má dle názoru žalobce přesahovat váhu práva Evropské unie, neboť se opírá o „nový“ § 3 odst. 3 Lex Ukrajina úprava účelově vybočuje z historicky ustálených kontinentálních tradic EU či ČR a současně působí kontra lege EU, respektive ustálené judikatuře Evropského soudního dvora (dále jen „ESD“). Žalobce dále argumentoval rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 10. 11. 2025, č. j. 18 A 85/2025-21, a to konkrétně bodem 19., rozsudkem Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42, a rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2025, č. j. 6 A 122/2024-55, kdy v podobném případě vedeném pod sp. zn. OAM-0415944-11/DO-2024, MV-2690-9/OAM-2025, došlo k udělení pobytového oprávnění poté, co tehdejší žadatel své pobytové oprávnění v X zrušil.
4. Stran soudní přezkoumatelnosti tvrzeného zásahu žalobce odkázal na bod 5 výše odkazovaného rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024-42.
5. Žalobce upřesnil, že je držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území X, když je žalobce občanem X. Žalobce z Ukrajiny utekl, respektive se na ni nemůže vrátit v obavě o svůj život, kdy se rozhodl žít svobodně v České republice, společně se svými příbuznými a přáteli. Zároveň je žalobci znám obsah závazného stanoviska Ministerstva vnitra ČR k možnosti vycestování cizince, č. j. MV- 93965-1/OAM-2022 ze dne 20. 5. 2022, kdy není možné jeho nucené vycestování na území Ukrajiny z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona č. 326/1999 Sb. o pobytu cizinců na území České republiky (dále jen „zákon o pobytu cizinců“). Žalobce z Ukrajiny utekl před válkou v obavě o svůj život a pro svou cestu do ČR si jako první zemi EU vybral X, které mu udělilo pobytový statut „X X“, s platností od 7. 6. 2024 do 4. 3. 2025. Žalobce se ze své svobodné vůle rozhodl žít na území ČR, kde má své příbuzné a přátele a družku s trvalým pobytem na území ČR, má zde zajištěné sociální zázemí a žije zde zcela v souladu s místními zvyklostmi. Poté, co žalobce zjistil, že žalovaný udělil pobytové oprávnění jinému žadateli v obdobné situaci (viz čtvrtý bod), pokusil se dne 6. 10. 2025 podat svou žádost o pobyt prostřednictvím žalovaného, včetně potřebných náležitostí a včetně svého sdělení. Žalobce dne 14. 4. 2025 zrušil svůj pobyt na X, kdy jeho projev vůle byl ze strany X dne 15. 4. 2025 potvrzen. Žalobce při podání své žádosti předpokládal, že žalovaný vezme v potaz projev jeho vůle a záznam v informačním

systému TPD zaktualizuje a zlegalizuje žalobci jeho pobyt na území ČR, na něhož má žalobce dle svého názoru právo. Žádost žalobce byla v místě a čase žalovaným vyhodnocena jako nepřijatelná, s čímž žalobce nesouzní.

6. Žalobce uvedl, že v souladu se zákonem provedl vše nezbytné k tomu, aby mohl na území ČR zůstat. Žalobce je přesvědčen, že bránění mu v podání jeho žádosti o pobyt představuje nezákonný zásah žalovaného, jež krátí žalobce na jeho právech. Žalobce je přesvědčen, že jeho žádost měla být bez výhrady přijata a přezkoumána.
7. Žalobce závěrem navrhl, aby soud vydal rozsudek, kterým bude určeno, že vrácení žádosti o dočasnou ochranu ze dne 13. 11. 2025, č. j. OAM-0442532/DO-2025, jako nepřijatelné, je nezákonným zásahem žalovaného, v jehož důsledku dochází k porušování práva žalobce na udělení dočasné ochrany. Žalobce současně navrhl, aby soud vydal zákaz pokračování porušování práv žalobce a přikázal mu, aby obnovil stav před vrácením žádosti o poskytnutí dočasné ochrany.

III. Vyjádření žalovaného

8. Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě ze dne 10. 2. 2026 uvedl, že vyhodnotil žalobcovu žádost o udělení dočasné ochrany jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. b) a f) Lex Ukrajina. Důvodem nepřijatelnosti je, že žalobce nepobýval před 24. 2. 2022 na území Ukrajiny, ale nacházel se na území X X, tuto skutečnost sám žalobce uvedl ve své žádosti o poskytnutí dočasné ochrany. Žalovaný své vyjádření strukturoval do dvou částí.
9. K nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina žalovaný uvedl, že podle § 3 odst. 1 Lex Ukrajina se dočasná ochrana uděluje cizincům, na které se vztahuje prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2022/382 (dále jen „*prováděcí rozhodnutí*“), tj. vztahuje se na kategorie osob vymezené ve čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí. Žalobce je sice státním příslušníkem X, na jejím území však ke dni 24. 2. 2022 nepobýval. Z otisků zahraničních razítek v cestovního dokladu žalobce č. X platného od X. X. X do X. X. X vyplývá, že na území členských států Schengenského prostoru žalobce vstoupit dne 14. 2. 2022 přes X hraniční přechod X. Vzhledem k tomu, že v pasu žalobce se odjezdové přechodové razítko nenachází, tak je zřejmé, že žalobce schengenský prostor již neopustil.
10. Žalovaný má ze vstupních a výstupních razítek otištěných v cestovním dokladu žalobce za prokázané, že žalobce ke dni 24. 2. 2022 nebyl na území Ukrajiny. Žalovaný v této souvislosti poukázal na rozsudek NSS ze dne 14. 3. 2018, č. j. 6 Azs 422/2017–29, podle kterého je cestovní doklad veřejnou listinou s presumpcí správnosti. Čl. 2 prováděcího rozhodnutí se vztahuje na ukrajinské státní příslušníky, kteří na území Ukrajiny byli dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu vysídlení z území Ukrajiny a na jejich rodinné příslušníky bez ohledu na jejich státní příslušnost, vysídlené osoby jsou definovány ve čl. 2 písm. c) směrnice Rady 2001/55/ES (dále jen „*směrnice o dočasné ochraně*“). Z této definice vyplývá, že se vztahuje jen na osoby, které musely Ukrajinu opustit v důsledku situace, která tam nastala, a v důsledku jejího trvání se do ní nemohou bezpečně vrátit. Mezi situací v zemi původu a jejím opuštěním musí existovat příčinná souvislost, jen v takovém případě lze osobu považovat za vysídlenou ve smyslu směrnice o dočasné ochraně, která má nárok na práva plynoucí z dočasné ochrany. Za osobu vysídlenou nemůže být osoba považována jen proto, že se tato osoba nemůže trvale a bezpečně vrátit do země původu kvůli tamní situaci – je nutné, aby tato situace byla důvodem,

pro kterou tato osoba zemi původu vůbec opustila; to vyplývá ze čl. 2 písm. c) směrnice o dočasné ochraně i z prováděcího rozhodnutí. Na dočasnou ochranu tedy podle směrnice o dočasné ochraně tedy nemají nárok občané Ukrajiny, kteří se před 24. 2. 2022 nacházeli mimo území Ukrajiny z důvodů zaměstnání práce, studia, dovolené, rodinných a zdravotních důvodů, aj.

11. Žalovaný má za prokázané, že žalobce Ukrajinu opustil již dříve z jiných důvodů, nikoliv z důvodu válečného konfliktu, příčinná souvislost tedy v posuzovaném případě podle žalovaného dána není.
12. Žalovaný dále zmínil sdělení Komise „*Operační pokyny k provádění prováděcího rozhodnutí Rady 2022/382, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu 5 směrnice 2001/55/ES, a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana*“, který byl v rozsudku NSS ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 174/2024 – 42, označen za „soft law“, následně žalovaný citoval pasáž, podle které nárok na dočasnou ochranu (nebo odpovídající ochranu podle vnitrostátního práva) v zásadě nemají nárok státní příslušníci Ukrajiny, kteří byli z Ukrajiny vysídleni před 24. 2. 2022 nebo se před tímto datem mimo Ukrajinu nacházeli např. z důvodu práce, studia, dovolené, rodinných důvodů, zdravotním prohlídkám aj. důvodů.
13. K nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina žalovaný uvedl, že žalobce figuruje v Platformě pro výměnu informací o žadatelích a držitelích dočasné ochrany mezi členskými státy (dále jen „TPP“) jako držitel dočasné ochrany ve X X. Žalobce sice v podané žalobě tvrdí, že již nedisponuje udělenou dočasnou ochranou na X, tento údaj, však nekoresponduje s platformou TPP. Dle žalovaného je příčina rozporu nejasná, ale pro naplnění důvodu nepřijatelnosti dle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je dle žalovaného stěžejní, že dočasnou ochranu získal žalobce v jiném členském státě.
14. Žalovaný dále pro úplnost podotknul, že žalobce v žádosti neuvedl, že by na území byl přítomen některý z jeho rodinných příslušníků, který by byl držitelem dočasné ochrany. Žalovaný tedy nemohl uvažovat ani o udělení dočasné ochrany z důvodu sloučení rodiny podle § 51 zákona č. 221/ 2003 Sb., zákona o dočasné ochraně a ani o udělení dočasné ochrany z důvodu zřetele zvlášť hodných, podle § 52 téhož zákona. Žalovaný tedy neměl jinou zákonnou možnost než žádost žalobce o dočasnou ochranu vyhodnotit jako nepřijatelnou.
15. Žalovaný se stručně vyjádřil k argumentu žalobce týkající ho se řízení vedeným pod spisovou značkou OAM-415944/DO-2024, kdy bylo žádosti vyhověno až na základě rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 28. 5. 2025, č. j. 6 A 122/2024-55 a to před přijetím nového prováděcího rozhodnutí Rady 2025/1460.
16. K samotnému důvodu nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina žalovaný uvedl, že oznámení dle § 3 odst. 3 tohoto zákona Ministerstvo vnitra zaslalo Evropské komisi dne 25. 8. 2025. Pro naplnění důvodu nepřijatelnosti postačí, pokud cizinec v jiném členském státě dočasnou ochranu získal; žádná další podmínka již není třeba. Dále žalovaný uvedl, že nemá za to, že by bylo skutečně postaveno najisto, že předmětné ustanovení je v rozporu s právem EU, když je to SDEU, který by takový nesoulad měl konstatovat. Žalovaný připomněl, že SDEU se k otázce druhotného pohybu osob, které již získaly oprávnění k pobytu z titulu dočasné ochrany v jiném členském státě, v rozsudku ve věci *Krasiliva* nevyjádřil. Dle žalovaného SDEU nechal členským státům

otevřenou možnost odepřít dočasnou ochranu těm osobám, které již toto povolení získaly v jiném členském státě. V návaznosti na to pak bylo přijato prováděcí rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460 ze dne 15. 7. 2025, o prodloužení dočasné ochrany zavedené prováděcím rozhodnutím (EU) 2022/382. Dle žalovaného tak byl zpochybněn a překonán výklad Evropské komise, která měla za to, že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice 2001/55/ES zakládá právo na získání dočasné ochrany v dalším členském státě, do kterého se držitel dočasné ochrany v jiném členském státě přesune.

17. Žalovaný dále odkázal na praxi Spolkové republiky Německo, která zamítá žádosti o dočasnou ochranu držitelům dočasné ochrany v ČR. Žalovaný proto navrhoval, aby soud zvážil položení předběžné otázky SDEU stran použitého ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina.
18. Dále žalovaný uvedl, že směrnice o dočasné ochraně vůbec nepředpokládá, že by osoba, které byl přiznán status osoby požívající dočasné ochrany v jednom členském státě, mohla tentýž status získat i v jiném členském státě. Stejně tak nepoužívání čl. 11 této směrnice nemůže dle žalovaného samo o sobě takové právo založit, neboť se v tomto případě jedná pouze o politickou dohodu členských států.
19. Žalovaný dále odkázal na nové recitály k prováděcímu rozhodnutí, z nichž vyplývá, že dohoda členských států o neaplikování čl. 11 směrnice 2001/55/ES nemá vliv na aplikaci čl. 8 odst. 1 téže směrnice. Druhotný pohyb držitelů oprávnění k pobytu z titulu dočasné ochrany je dle těchto recitálů nežádoucí.
20. Závěrem žalovaný navrhl, aby soud žalobu před zákonným zásahem zamítnul.

IV. Hodnocení Městským soudem v Praze

21. Městský soud v Praze v souladu s § 82 s.ř.s., přezkoumal popsany skutkový děj. Vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni svého rozhodnutí (§ 87 odst. 1 s.ř.s.).
22. Soud ve věci rozhodl bez nařízení jednání, neboť účastníci řízení v souladu s § 51 odst. 1 s.ř.s. souhlasili s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání. Soud neshledal důvod provádět ve věci dokazování a za tím účelem nařídít ústní jednání, neboť veškeré podklady a listiny, z nichž soud vycházel a jichž se dovolávaly obě procesní strany ve svých podáních, jsou obsaženy v jimi doložených písemnostech, které jim byly předem známy.
23. Podle § 3 odst. 1 Lex Ukrajina *ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky uděluje dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a).*
24. Podle § 3 odst. 2 Lex Ukrajina *ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky dále, je-li účinné rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a), uděluje dočasnou ochranu cizinci, který doloží, že a) byl ke dni uvedenému v rozhodnutí Rady Evropské unie podle § 1 odst. 1 písm. a) držitelem platného povolení k trvalému pobytu na území Ukrajiny a b) jeho vycestování do státu, jehož je státním občanem, nebo části jeho území, anebo v případě osoby bez státního občanství do státu nebo části jeho území jeho posledního trvalého bydliště před vstupem na území Ukrajiny, není možné z důvodu hrozby skutečného nebezpečí podle § 179 odst. 2 zákona o pobytu cizinců na území České republiky.*

25. Podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina Ministerstvo vnitra zašle Evropské komisi oznámení o riziku vyčerpání kapacit pro zvládnutí následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob. Oznámení podle věty první zveřejní Ministerstvo vnitra na svých internetových stránkách.
26. Podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina žádost o udělení dočasné ochrany je nepřijatelná, jestliže
- a) není podána osobně,
 - b) je podána cizincem, který není uveden v § 3,
 - c) je podána cizincem, který o dočasnou nebo mezinárodní ochranu požádal v jiném členském státě Evropské unie,
 - d) je podána cizincem, kterému byla udělena dočasná nebo mezinárodní ochrana v jiném členském státě Evropské unie,
 - e) je podána cizincem, který je občanem Evropské unie, státu, který je vázán mezinárodní smlouvou sjednanou s Evropskou unií²⁾, z níž mu vyplývá právo na volný pohyb rovnocenné takovému právu občanů Evropské unie, nebo státu, který je vázán Dohodou o Evropském hospodářském prostoru³⁾, nebo
 - f) je podána cizincem, který je nebo byl držitelem dočasné ochrany v jiném členském státě Evropské unie nebo státě uplatňujícím Schengenský hraniční kodex v plném rozsahu, poté, co Ministerstvo vnitra Evropské komisi zaslalo oznámení podle § 3 odst. 3.
27. Podle čl. 2 odst. 1 rozhodnutí Rady Evropské unie [2022/382](#) ze dne 4. března 2022, kterým se stanoví, že nastal případ hromadného přílivu vysídlených osob z Ukrajiny ve smyslu [článku 5](#) směrnice [2001/55/ES](#), a kterým se zavádí jejich dočasná ochrana, se toto rozhodnutí vztahuje na následující kategorie osob vysídlených z Ukrajiny dne 24. února 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil, jež v uvedený den začala:
- a) ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022;
 - b) osoby bez státní příslušnosti a státní příslušníci třetích zemí jiných než Ukrajiny, kterým byla před 24. únorem 2022 poskytnuta mezinárodní ochrana nebo odpovídající vnitrostátní ochrana na Ukrajině, a
 - c) rodinní příslušníci osob uvedených v písmenech a) a b).
28. Podle čl. 25 odst. 1 směrnice 2001/55/ES členské státy přijímají osoby oprávněné požadovat dočasnou ochranu v duchu solidarity Společenství. Vyjádří číselně nebo v obecných rysech, jaká je jejich kapacita pro přijetí těchto osob. Tyto informace se zařadí do rozhodnutí Rady uvedeného v článku 5. Po přijetí tohoto rozhodnutí mohou členské státy prostřednictvím oznámení Radě a Komisi oznámit další kapacity pro přijetí. Tyto informace se bez prodlení předají UNHCR.
29. Podle čl. 25 odst. 3 téže směrnice, pokud počet osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu překročí v důsledku náhlého a hromadného přílivu kapacitu pro přijetí uvedenou v odstavci 1, posoudí Rada neprodleně situaci a přijme vhodná opatření včetně doporučení, aby daným členským státům byla poskytnuta další pomoc.
30. Soud předně uvádí, že se skutkově obdobnými věcmi [pokud jde o důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina] již zabýval např. v rozsudku ze dne 9. 12. 2025,

- č. j. 5 A 120/2025-24, nebo v rozsudku ze dne 5. 1. 2026, č. j. 3 A 181/2025-24. Soud se s jejich závěry ztotožnil, a i v nyní posuzovaném případě z nich vyšel.
31. Přestože § 5 odst. 2 Lex Ukrajina vylučuje ze soudního přezkumu vrácení nepřijatelné žádosti cizinci, Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 3. 4. 2025 č. j. 1 Azs 174/2024-42 jednoznačně potvrdil, že vrácení žádosti o dočasnou ochranu ministerstvem z důvodu její nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 Lex Ukrajina lze přezkoumat (srov. bod 25 citovaného rozsudku).
32. Dále soud připomíná, že i řízení o ochraně před nezákonným zásahem, pokynem nebo donucením správního orgánu podle § 82 a násl. s. ř. s. je postaveno na principu, že je to žalobce, kdo s ohledem na dispoziční zásadu ovládající řízení před správními soudy soudu předestírá konkrétní důvody, pro které považuje žalobou napadené rozhodnutí za nezákonné. Obsah a kvalita žaloby v zásadě předurčuje obsah a kvalitu rozhodnutí soudu. Není přitom úlohou soudu, aby za žalobce žalobní argumentaci dotvářel. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by roli advokáta jedné ze stran sporu (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 8. 2010 č. j. 4 As 3/2008-78, či rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2012 č. j. 1 Afs 57/2011-95, nebo ze dne 6. 10. 2015 č. j. 6 Afs 9/2015-31, obecně k řízení před správními soudy též rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 8. 2025 č. j. 6 As 60/2024-110 či rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 18. 6. 2024 č. j. 10 A 53/2022-157).
33. Současně, ačkoli z judikatury Nejvyššího správního soudu (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 12. 2022 č. j. 6 As 237/2021-56) plyne, že *„v řízení o zásahové žalobě podle § 82 a násl. s. ř. s. správní soud neposuzuje zákonnost důvodů a úvah, které správní orgán vedly k zásahu, nýbrž zákonnost zásahu jako takového. [...] Soud se musí zabývat zákonností zásahu ze všech hledisek, která jsou mezi stranami sporná, a to i když se stanou spornými teprve během řízení před soudem“* (obdobně srov. i rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 9. 2021 č. j. 5 As 462/2019-35, body 42 a [43], nebo ze dne 11. 11. 2025 č. j. 2 As 54/2025-50, body 25 až 28), z tohoto obecného pravidla existuje výjimka: *„Jelikož soud plně posuzuje zákonnost zásahu, není obecně vzato rozhodující, o jaké právní důvody správní orgán svůj zásah opřel. Toto odůvodnění může být relevantní, vyžaduje-li právní úprava, aby důvody zásahu byly sděleny osobě, které se zásah týká“* (bod 27 citovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu sp. zn. 6 As 237/2021, srov. i rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 9. 2018 č. j. 1 As 145/2018-57). Na posuzovanou věc se aplikuje právě tato výjimka, jelikož Lex Ukrajina v § 5 odst. 2 stanoví, že Ministerstvo vnitra nebo Policie České republiky nepřijatelnou žádost cizinci vrátí a sdělí mu důvod nepřijatelnosti.
34. V řízení o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaného spočívající ve vrácení žádosti o dočasnou ochranu tak soud přezkoumává pouze zákonnost sděleného důvodu nepřijatelnosti této žádosti a nikoliv jiný. To odpovídá i bodu 23 rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 4. 2025 č. j. 9 Azs 256/2023-31, kde Nejvyšší správní soud uvedl, že *„i chybné uvedení důvodu vrácení žádosti bylo samo o sobě nezákonným zásahem, jelikož nemělo oporu v žalobcem v žádosti uvedených skutečnostech.“*
35. V posuzované věci žalovaný žádost žalobci vrátil podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina z důvodu, že žalobce není osobou, na kterou se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí. Žalobce přitom v žalobě opírá svou argumentaci o rozsudek Nejvyššího správního

soudu č. j. 1 Azs 174/2024-42, ve kterém však žalovaný vrátil žádost o dočasnou ochranu jako nepřijatelnou podle § 5 odst. 1 písm. d) Lex Ukrajina. Žalobní argumentace se tak míjí s rozhodným důvodem (resp. s jedním z nich), pro který byla žalobci žádost vrácena jako nepřijatelná. S ohledem na uvedené soud pouze v míře obecnosti odpovídající argumentaci žalobce přezkoumal zákonnost rozhodného důvodu, pro který žalovaný přijetí jeho žádosti odepřel a tuto mu pro nepřijatelnost vrátil.

36. K vlastnímu věcnému posouzení žaloby soud nejprve připomíná, že ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. může soud poskytnout tehdy, jsou-li kumulativně splněny podmínky, aby žalobce byl přímo (1. podmínka) zkrácen na svých právech (2. podmínka) nezákonným (3. podmínka) zásahem, pokynem nebo donucením („zásahem“ v širším smyslu) správního orgánu, které nejsou rozhodnutím (4. podmínka), a byl zaměřen přímo proti němu nebo v jeho důsledku bylo proti němu přímo zasaženo (5. podmínka). Není-li, byť jen jediná z uvedených podmínek splněna, nelze žalobci ochranu podle § 82 a násl. s. ř. s. poskytnout (k tomu viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 3. 2008, č. j. 2 Aps 1/2005-65).
37. První, druhou, čtvrtou a pátou podmínku má soud za splněnou, když nemá pochybnosti o tom, že vrácení žádosti směřuje přímo proti žalobci a že neudělení dočasné ochrany jej zkracuje na právech. Podstatou sporu je splnění třetí podmínky – zda šlo o zásah zákonný či nikoli.
38. Podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina je žádost nepřijatelná, jestliže je podána cizincem, který není uveden v § 3. V § 3 uvedeného zákona jsou vymezeny osoby, na něž se zákon (dočasná ochrana) vztahuje. Podle § 3 odst. 1 tohoto zákona uděluje žalovaný dočasnou ochranu cizincům, na které se povinně vztahuje prováděcí rozhodnutí.
39. V prováděcím rozhodnutí, jež aktivovalo stav hromadného přílivu osob, jak jej předpokládá směrnice o dočasné ochraně, jsou takové osoby vymezeny zejména jako ukrajinští státní příslušníci pobývající na Ukrajině před 24. únorem 2022, kteří byli z Ukrajiny vysídleni dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil [čl. 2 odst. 1 písm. a)].
40. Pro přiznání ukrajinskému státnímu příslušníku postavení osoby oprávněné podle § 3 Lex Ukrajina je tak zapotřebí kumulativního splnění podmínky (i) pobytu na Ukrajině před 24. 2. 2022 a (ii) vysídlení z Ukrajiny dne 24. 2. 2022 nebo po tomto datu v důsledku vojenské invaze ruských ozbrojených sil.
41. Žalovaný má za to, že již první podmínka, a to podmínka existence pobytu na Ukrajině přede dnem 24. 2. 2022, v případě žalobce splněna nebyla, a to z důvodu, že žalobce k tomuto dni na území Ukrajiny prokazatelně nepobýval. Z žalobcova cestovního dokladu č. X s platností od X. X. X do X. X. X bylo zjištěno, že žalobce vstoupil do schengenského prostoru dne 14. 2. 2022 skrze maďarský hraniční přechod X. V cestovního dokladu je zřejmé, že žalobce již schengenský prostor neopustil.
42. Žalobce se ve své žalobě nevymezil vůči argumentům žalovaného o neexistenci splnění podmínky „pobývání na území Ukrajiny“ přede dnem 24. 2. 2022. Svou argumentaci žalobce nedoplnil ani v návaznosti na vyjádření žalovaného, které žalobci soud zaslal. V souladu s dispoziční zásadou je to přitom žalobce, kdo by měl tato tvrzení uvádět. Soud si je vědom judikatury Nejvyššího správního soudu, který v rozsudku ze dne 7. 3. 2025 č. j. 5 Azs 72/2024-21, uvedl, že žalovaný neprokázal, že žalobce se měl na území

Ukrajiny nejen právě „fyzicky“ nacházet, ale mělo by se jednat o stálejší a dlouhodobější pobyt. V posuzovaném případě soud z pobytové historie žalobce shledal, že žalobce pobýval na území schengenského prostoru k rozhodnému datu, což představuje dostatečnou oporu pro vydání napadeného rozhodnutí.

43. V návaznosti na výše uvedené soud ze správního spisu ověřil, že žalobce sám v žádosti o poskytnutí dočasné ochrany deklaroval, že ke dni 24. 2. 2022 pobýval na území X X. S tím korespondují i skutečnosti vyplývající ze správního spisu. Již první podmínka stanovená v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí, tedy podmínka, že jde o osobu pobývajících na Ukrajině před 24. únorem 2022 [čl. 2 odst. 1 písm. a)], tak v případě žalobce nebyla splněna. Vzhledem k tomu, že zákonná úprava [§ 5 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 3 odst. 1 Lex Ukrajina] žádá, aby pro přijetí žádosti o udělení dočasné ochrany byly kumulativně splněny obě podmínky stanovené v čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí, nepostupoval žalovaný *prima facie* nezákonně, pokud přijetí žádosti žalobce z důvodu nesplnění již jen první z uvedených podmínek odmítl. Postup žalovaného při odmítnutí přijetí žádosti žalobce o udělení dočasné ochrany ze dne 13. 11. 2025 tak soud neshledal nezákonným, pokud jde o důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina.
44. Námitky žalobce směřovaly proti postupu žalovaného, který shledal jeho žádost nepřijatelnou též proto, že v minulosti získal dočasnou ochranu v X X. Na důvod nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je třeba – i s ohledem na jeho vymezení – nahlížet v souladu s dosavadní judikaturou k důvodům nepřijatelnosti podle písm. c) a d) téhož ustanovení.
45. Soud tedy poukazuje na závěry dosavadní judikatury k nepřijatelnosti žádosti o dočasnou ochranu podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Sluší se proto i v kontextu nynějšího případu připomenout rozsudek SDEU ve věci *Krasilova*, na nějž NSS navázal v rozsudcích ze dne 1. 4. 2025, č. j. 5 Azs 273/2023-27, č. 4683/2025 Sb. NSS, ze dne 3. 4. 2025, č. j. 1 Azs 336/2024-42 (dále též jen „dubnová judikatura“), a mnoho dalších. Soud se s vyslovenými závěry plně ztotožnil a v podrobnostech na ně již v minulosti v četných rozsudcích odkázal.
46. Žalovaný shledal žádost žalobce nepřijatelnou též podle relativně nového důvodu nepřijatelnosti [§ 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina], avšak na posouzení žaloby ohledně tohoto důvodu nepřijatelnosti plně dopadají východiska dřívější již zmíněné dubnové judikatury NSS. Ta se uplatní proto, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, stejně jako důvody nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d), vylučuje z věcného přezkumu žádosti cizinců, kteří *jsou* nebo *byli* držiteli dočasné ochrany v jiném členském státě EU (*první podmínka*). K této původní (byť formulačně upravené) podmínce pak v podobě nepřijatelnosti podle písm. f) přibyla další nová (svou povahou kumulativní) podmínka, aby žádosti o dočasnou ochranu, která splnila první podmínku, předcházelo také oznámení podle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina, kterým Ministerstvo vnitra vyrozumělo Evropskou komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a o potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy (*druhá podmínka*).
47. K *první podmínce* soud předně uvádí, že první část § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina představuje pouze reformulované a navzájem sloučené podmínky nepřijatelnosti podle § 5 odst. 1 písm. c) a d) lex Ukrajina. Klíčovým zůstává, že žádost osoby požívající

dočasné ochrany na základě prováděcího rozhodnutí Rady (EU) 2025/1460, na kterou této osobě vzniká nárok na základě čl. 8 odst. 1 směrnice o dočasné ochraně, není správním orgán oprávněn vrátit této osobě jako nepřijatelnou jen z toho důvodu, že tato osoba o povolení k pobytu za účelem dočasné ochrany požádala nebo jí bylo toto povolení uděleno také v jiném členském státě EU (bez ohledu na to, zda jím dosud disponuje či nikoli).

48. Ke *druhé podmínce* soud znovu opakuje, že § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina představuje pouze reformulaci a sloučení důvodů dle písm. c) a d) téhož odstavce, přičemž vede ke stejným důsledkům pro žadatele o dočasnou ochranu. Jediná změna spočívá v tom, že možnosti aplikovat tento postup má předcházet oznámení žalovaného dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina určené Evropské komisi o riziku vyčerpání kapacit pro zvládání následků plynoucích z hromadného přílivu vysídlených osob a potřebě přijetí opatření k zajištění rovnováhy mezi členskými státy při vynakládání úsilí v souvislosti s přijetím těchto osob.
49. Soudu není zřejmé, proč by takové oznámení mělo mít vliv na judikaturou dovozené závěry o možnosti druhotného pohybu držitelů dočasné ochrany. NSS tuto možnost dovodil z čl. 2 odst. 1 prováděcího rozhodnutí a za současného vyloučení aplikace čl. 11 směrnice o dočasné ochraně. Na tom se nic nezměnilo, když se změnila pouze vnitrostátní úprava, která však musí být v souladu s právem EU (rozsudek zdejšího soudu ze dne 24. 10. 2025, č. j. 15 A 128/2025-19, bod 26). Žalovaný nemůže pouze využitím nového důvodu vázaného na tutéž podmínku, kterou soudy opakovaně odmítly, nadále plošně odmítat žádosti pro jejich nepřijatelnost namísto jejich věcného posouzení v řízení.
50. Oznámení dle § 3 odst. 3 Lex Ukrajina určené Evropské komisi se svou povahou blíží oznámení dle čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně. Jde o žádost členského státu o pomoc, která má být zajištěna prostřednictvím či ve spolupráci s orgány EU – je tedy politickým aktem, z něhož nelze dovozovat legislativní důsledky (překonání judikturních závěrů), tj. ztrátu práva držitelů dočasné ochrany na druhotný pohyb. Rozdíl obou citovaných právních úprav pak spočívá v zásadě jen v tom, že § 3 odst. 3 Lex Ukrajina hovoří o riziku vyčerpání kapacit, zatímco čl. 25 odst. 3 směrnice o dočasné ochraně až o překročení kapacit.
51. Z pohledu soudu tak § 3 odst. 3 [ve spojení s § 5 odst. 1 písm. f)] Lex Ukrajina představuje zakotvení institutu, který už v právu EU existuje, ovšem způsobem, jenž je v rozporu se směrnicí o dočasné ochraně. Z této směrnice neplyne, že by oznámení členského státu o tom, že byla překročena jeho kapacita pro přijetí osob oprávněných požadovat dočasnou ochranu, mělo jakékoli důsledky pro žadatele o dočasnou ochranu. V případě § 3 odst. 3 Lex Ukrajina ani nedošlo k překročení kapacity, pouze to hrozí, jedná se tedy o méně závažný stav, než předvídá směrnice o dočasné ochraně.
52. Ustanovení § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina je nadto zjevně diskriminační, neboť se má týkat selektivně jen těch žadatelů, kteří se dožadují svého práva druhotného pohybu.
53. Soud shrnuje, že žalovaný tudíž v této části věci, tj. nepřijatelnosti žádosti z důvodu § 5 odst. 1 písm. f), nepostupoval v souladu s právem, jak bylo vyloženo ve shora citované judikatuře NSS, která je plně aplikovatelná i na § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina. NSS dovodil, že druhotný pohyb osob, na které se vztahuje § 3 Lex Ukrajina, je přípustný za podmínky, že takové osoby nepožívají ve stejný moment dočasné či mezinárodní

ochrany ve více než jednom členském státě EU, a že o žádosti o dočasnou ochranu je nutné vést řádné správní řízení.

V. Závěr a náklady řízení

54. Soud ovšem nakonec žalobu jako celek důvodnou neshledal. Ve věci žalovaný konstatoval nepřijatelnost žádosti podle § 5 odst. 1 písm. b) a písm. f) Lex Ukrajina. Soud sice dospěl k závěru, že žalovaný pochybil, pokud žádost žalobce o dočasnou ochranu posoudil jako nepřijatelnou z důvodu uvedeného v ust. § 5 odst. 1 písm. f) Lex Ukrajina, avšak důvod nepřijatelnosti žádosti podle § 5 odst. 1 písm. b) Lex Ukrajina zpochybněn nebyl. Ve smyslu ust. § 5 odst. 1 Lex Ukrajina přitom k tomu, aby byla žádost o udělení dočasné ochrany nepřijatelná, stačí, je-li dán alespoň jeden z důvodů nepřijatelnosti, neboť zákonný výčet těchto důvodů obsažený v citovaném ustanovení Lex Ukrajina má alternativní povahu.
55. Soud o věci rozhodl přednostně, neboť jde o věc dočasné ochrany, která spadá do mezinárodní ochrany a má být projednávána přednostně.
56. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn § 60 odst. 1 s. ř. s. Žalobce v řízení úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak měl právo na náhradu nákladů řízení, nevznikly v řízení žádné náklady nad rámec jeho úřední činnosti, proto mu soud podle § 60 odst. 7 s. ř. s. náhradu nákladů řízení nepřiznal.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze, dne 13. května 2026

JUDr. Tomáš Švec, Ph.D.

samosoudce